

Nr 289

Av herr **Lundström**, om en sänkning av myndighetsåldern.

Enligt första paragrafen i föräldrabalken är den som är under 21 år ommyndig och »äger icke själv råda över sin egendom eller åtaga sig förbindelser i vidare mån än som följer av vad som skall gälla på grund av lag eller villkor vid förvärv genom gåva eller testamente». Härutöver finns en hel rad åldersstreck, som reglerar den enskildes handlingsfrihet på samhällets olika områden. Några exempel på »myndighetsålder» och åldrar då vissa medborgerliga skyldigheter upphör finns återgivna i första lagutskottets utlåtande nr 20 för 1960.

I detta utlåtande behandlas en motion (I: 144) vari förutom en sänkning av rösträttsåldern — i denna del hänvisades motionen till konstitutionsutskottet (se utl. nr 9) — även begärdes en utredning om de olika »myndighetsåldrarna» med avseende på medborgerliga rättigheter, skyldigheter och ansvarsförbindelser. Avsnittet om en översyn av myndighetsåldrarna avstyrktes med den motiveringen att någon samlad bedömning av myndighetsåldrarnas berättigande knappast kunde ske eftersom så skilda synpunkter gör sig gällande i de olika fallen.

Jag kan i och för sig instämma i denna bedömning såvitt den gäller metoden att göra en samlad översyn av alla nu gällande myndighetsåldrar. Å andra sidan tar utskottet inte upp till bedömning det berättigade i att behålla de nuvarande åldersstrecken vart och ett för sig. I stället nöjer sig utskottet med att hänvisa till att vissa av myndighetsåldrarna varit föremål för översyn i samband med en revidering av lagstiftningen på de respektive områdena. Detta gäller emellertid inte *alla* myndighetsåldrar. Det gäller t. ex. inte den civilrättsliga 21-årsgränsen, som för männens del varit i kraft sedan 1721 och för kvinnorna sedan 1884. I den ovan nämnda motionen till 1960 års riksdag framhölls beträffande denna åldersgräns för en persons myndighet: »Det torde vara svårt att med skäl hävda, att en så hög gräns som 21 år är motiverad i ett samhälle, där grundskola och folkskola snabbt vidareutvecklas och där den unge genom press, radio, TV och film på ett tidigt stadium konfronteras med den vuxnes problem.» Dessutom påpekades i motionen att den medicinska och den psykologiska forskningen kunnat konstatera förskjutningar i tidpunkten för den sociala och biologiska mognaden.

Under de sekler som förflutit sedan den nuvarande myndighetsåldern infördes har på alla områden en så genomgripande utveckling ägt rum, att det

enligt min mening finns all anledning att nu ta upp myndighetsåldern till omprövning. Lämpligast torde detta bära uppdragas åt en särskild utredning. Resultatet av en sådan utredning bör också kunna bli av betydande värde vid en eventuell senare bedömning av åtskilliga av de övriga särskilda »myndighetsåldrarna».

Med stöd av det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en utredning med uppgift att undersöka förutsättningarna för en sänkning av den nuvarande myndighetsåldern.

Stockholm den 25 januari 1962

Birger Lundström